

Het sublieme als een vorm van het heilige	9
Wat voorafging: de magische religie	13
Sjamanen 16 — Magische heiligheid 19	
De sublieme religie	21
De landbouwrevolutie in twee fasen 22 — Een grootschalige en gelaagde samenleving 24 — De antropomorfisering van de góden 26 — Sublimering van de góden 29 — De ambiguïteit van de sublieme góden 31 — Ambivalentie in de verering 35 — Ambivalentie en intensiteit 38 — Sublieme religie als staatsreligie 40 — Uitingvormen van de sublieme verering 43 — De overmoed van de mensen en de toorn van de góden 46 — De religie van Soemerië: Inanna 48 — De religie van Soemerië: Gilgamesj 50 — De religie van Egypte: Isis en Osiris 52 — De religie van Israël: Jahweh 55 — Onderdanigheid en bescheidenheid 58 — Het einde van de dominantie van de sublieme religie 60	
De moralisering van het sublieme	63
Moralisering 63 — Godsbeeld en mensbeeld 65 — Het afwijzen van angst en huiver 70 — Klassieke transcendentie 73 — Vergoddelijking 78 — Griekenland: de sublieme oorsprong van de liefde 79 — Griekenland: liefde in de ban van het Goede en het schone 82 — Israël: de liefde van de Vader 85 — Autonomie voor culturele domeinen 87 — Het domein van de schone kunsten 90 — Longinus en het sublieme genie 93 — Twee paradigma's 96	
Nederige liefde: het antisublieme	97
Eenvoud 99 — Navolgen als loslaten 100 — Liefde 101 — De toornende en genadige God 103 — Vreemdeling zijn op aarde 105 — Agapè en eros 107 — Een nieuwe visie op transcendentie 110 — Transcendentie en taal 112 — Het verlangen naar vergoddelijking 115 — De betekenis van Jezus' kruisdood 119 — Augustinus en de nederigheid 121 — Oost en West gaan verschillende wegen 124	
Het sublieme in staatsreligie en mystiek	127
Grandeur en sublieme macht 128 — De kloosters en de mystieke liefde 129 — Heiligenverering 133 — Mariaverering 135 — Hoofse liefde 136 — De Madonna 138 — Liefde in de westerse mystiek 140 — De mystieke afgrond 143 — Staatskerk en mystiek in Oost en West 145	
Intermezzo: Tussen klassiek en modern	151
Menselijke waardigheid en menselijke vreemdheid 151 — De schone kunsten 153 — De Reformatie 155 — John Milton en het heroïsch sublieme 156 — John Dennis en de sublieme natuur 158	
De secularisering van het sublieme	163
Onttovering en autonomisering 164 — Secularisering als reductie 165 — Religie teruggebracht tot een cultureel domein 167 — Het domein van de natuurbeschouwing 169 — Het domein van de schone kunsten 172 — Het classicisme en het sublieme 174 — De pragmatische visie op de kunsten 178 — Edmund Burke en het sublieme 180 — Het transcendente en het transcendentale 183 — De aanloop naar de Romantiek 185	
Hermythologisering van het sublieme	187
Hermythologisering 188 — Seculariseren zonder te reduceren 189 — De levende	

<p>natuur 193 — Tijd en geschiedenis 195 — Gelijkwaardigheid en authenticiteit 197 — Herinterpretatie van het sublieme godsbeeld 199 — Almacht als verbindingskracht 199 — Onsterfelijkheid als vernieuwingskracht 202 — Alwetendheid als verbeeldingskracht 204 — Van levensbedreiging naar vervreemding 206 — Geschiedenis als proces van bewustwording en verlies 210 — Gemis en verlangen 214 — Geschiedenis als bewustwording van ambiguïteit 216</p>	
<p>Het sublieme in een fragmenterende cultuur</p> <p>Eenheid en verscheidenheid 219 — Het domein van de natuur 221 — Het domein van de schone kunsten 224 — Het domein van de sublieme natie 228 — Het domein van de passionele liefde 233 — De onttovering van de Romantiek 236</p>	219
<p>Het sublieme herscheppen: de taal</p> <p>Het modernisme als een tweede onttovering 241 — Drie paradigma's in strijd met elkaar 243 — Eenheid en pluriformiteit 245 — De toekomst en het moment 247 — Modernistisch construeren 250 — Construeren als herscheppen van het sublieme 252 — Het verlangen te ontsnappen 254 — Het transcendente als het andere 256 — Fascinatie 259 — Vervreemding 261 — Ambivalentie 263 — Een nieuwe taal voor het sublieme 267</p>	241
<p>Het sublieme herscheppen: de ritën</p> <p>Het verloren gaan van ritën 274 — Ritën en spel 276 — Het belang van de scène 279 — Modern consumentisme 282 — Sublieme ritën 283 — De culturele deelgebieden 285 — Het sublieme en het morele 288 — Perspectieven 289</p>	273
<p>Gebruikte literatuur</p>	291